

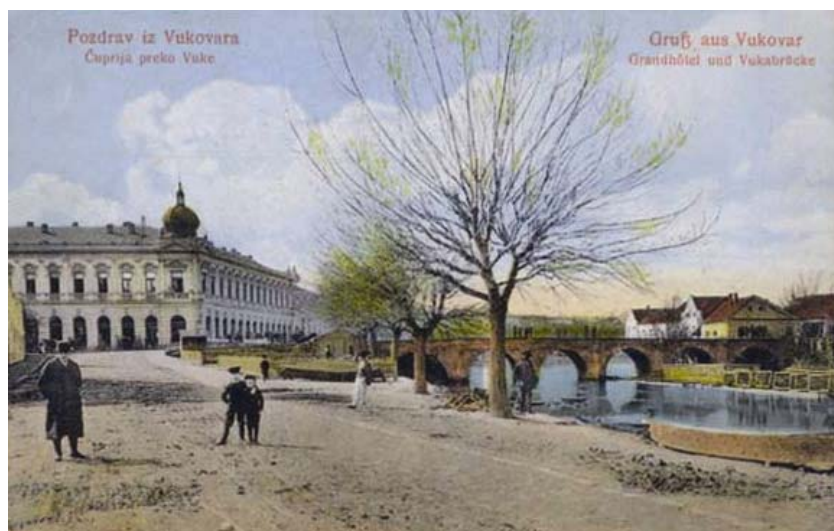
IZGRADNJA TRGA REPUBLIKE HRVATSKE U VUKOVARU

Uređenje dijela trga

Vukovar je najteže stradali hrvatski grad, a njegova obnova zbog kasnijeg početka ujedno i najduže traje. Posebno se sporo obnavlja povijesna barokna jezgra, što je i razumljivo jer je i najsloženija i najskuplja. Prateći godinama obnovu toga teško stradaloga grada, sa zadovoljstvom ističemo i neke značajne pomake. Tako je upravo uređen središnji gradski trg, što je najbolja potvrda činjenice da se taj grad, u kojemu su stambeni fond, gospodarstvo i infrastruktura bili gotovo u cijelosti uništeni, nakon petnaestak godina agonije polako vraća u svoju normalnu kolotečinu.

CROATIAN REPUBLIC SQUARE CONSTRUCTION IN VUKOVAR

The new town square has recently been improved and ceremoniously opened to public use in the town of Vukovar. The square, located in front of the town hall, has a prominent widening where a bust of the first Croatian president is positioned. The square is paved with decorative paving, and a walk lined with trees and perennial flowering plants was built along the Vuka River. It should however be noted that this is only the first smaller portion of the square and that the space in front of the Dunav hotel, situated at a somewhat lower level, is to be developed in the oncoming second stage of this project. The old protected water tower is the main point of interest in this additional space. According to the conceptual design already accepted by the authorities, this water tower will be situated in the middle of a small but highly attractive fountain. The conceptual design for the improvement of the Vukovar's town square is a gift from the city of Zagreb. The fact that the rehabilitation of the town square is finally taking place is an additional proof of the new blossoming and revival of this town that had been stricken with so many hardships in recent past.

Obala Vuke i dio trga na staroj razglednici

Gradilište obnovljenoga gradskoga trga, nazvanog Trgom Republike Hrvatske, posjetili smo nekoliko dana prije tehničkog pregleda i svečanog otvaranja kojemu su bili nazočni predstavnici Vlade na čelu s premijerom dr. Ivom Sanaderom. Osnovne smo informacije dobili od Nediljka Bešlića, dipl. ing. stroj., pročelnika Upravnog odjela komunalnog gospodarstva i uređenja grada. Saznali smo da je glavni i izvedbeni projekt izradio Zavod za arhitekturu Arhitekton-

skog fakulteta u Zagrebu (glavni projektant Zdenka Bayer Živković, dipl. ing. arh.) te da je izvođač radova bilo gradsko komunalno poduzeće *Komunalac* d.o.o. Investitor je bilo Gradsko poglavarstvo, a u financiranju uređenja sudjelovao je Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara i Porezna uprava. Obnova je stajala 4,5 milijuna kuna (bez PDV-a), radovi su započeli u studenom 2004., a trg je svečano otvoren krajem rujna ove godine.

Sada je zapravo uređen jugozapadni dio trga, dio koji je i prije Domovinskog rata bio opremljen i dograđivan i na kojem je bio smješten spomenik žrtvama fašizma. Riječ je o trgu ome-

Izgled trga u projektnoj dokumentaciji

đenom obnovljenom zgradom gradskog poglavarstva na jugoistoku, riječkom Vukom na sjeverozapadu te na jugozapadu Ulicom dr. Franje Tuđmana (korzo), u kojoj se, s druge strane, nalazi svojevrсни simbol Vukovara – bivši hotel *Grand* odnosno Radnički dom (koji se također obnavlja). Zapravo je sadašnja obnova obuhvatila samo jugozapadni dio trga, a nešto niži sjeveroistočni dio na kojem se nalazi stari i zaštićeni vodotoranj ostavljen je za neku drugu priliku.

Od ing. Bešlića saznali smo da je teško oštećeni spomenik žrtvama fašizma, kojemu je nužna kompletna restauracija, već prije uklonjen i smješten u posebno spremište.

Sadašnji izgled

Na temelju projektne dokumentacije utvrdili smo da zona uređenja zahvaća ploštinu od 3360 m². Središnji je prostor trg veličine 67,2 x 24 m s polukružnim proširenjem prema rijeci Vuki na kojem je postavljena bista dr. Franje Tuđmana (rad kipara Ante Jurkića) koja je okrenuta prema zgradi poglavarstva. Trg je preko šetališta povezan širokim stubama s glavnom gradskom ulicom i rijekom, a to omogućuju integraciju cjelokupnog prostora i doživljaj cjeline. Obostrano se uz polukružni dio trga nalaze obrađeni parkovi s klupama i javnim satom, a predviđeno je i sadnje stabala dekorativnog hrasta te grmova zimzelene tise i trajnih cvjetnica.

Središnje površine trga popločene su granitnim kockama svijetlosive "jablanice", crvenog "balmorala" i bijelog "blanco cristala" (veličine 8 x 8 x 8 cm), a kocke su slagane po dekorativnoj shemi unutar okvira od tamnosivih granitnih ploča i stubišta od "jablanice". Obodne su površine pješačkih komunikacija popločene dvoslojnim tlačenim betonskim pločama (veličine 40 x 40 x 8 cm) i obrubljene granitnim rubnjacima. Gornji je

sloj izgrađen od sitnozrnatih granitnih agregata u sivoj boji. Ploština je trga, koji se uređuje granitnim pločama i granitnim kockama, 2080 m², betonskim pločama 875 m², a ozeleđenih površina parka 390 m². Trg je opremljen pješačkim rasvjetnim stupovima i podnim ugrađenim asimetričnim svjetiljkama s usmjerenim svjetlom, a šetnica je uz rijeku osvijetljena niskim rasvjetnim stupićima.

Površina je Trga Republike Hrvatske namijenjena održavanju javnih manifestacija i raznim društvenim događanjima – skupovima, koncertima, prigodnim sajmovima, prodaji i sl. Stoga je osim što je uređena ploha trga i okolne zelene površine te postavljena spomen-bista, ugrađena i sva potrebna urbana oprema te sva komunalna infrastruktura s električnim vodovima za rasvjetu i napajanje raznovrsnih uređaja. Na plohi su

ja je pristupačna sa sve četiri strane, a kolni je prilaz za opskrbu predviđen jugoistočnih prometnica odnosno parkirališta. Svim je prostorima omogućen nesmetan pristup u skladu s pravilnicima koji uvjetuju pristupačnost građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću.

Uređenje sjeverozapadnog dijela

U razgovoru s ing. Nediljkom Bešlićem saznali smo da je to samo prva faza uređivanja trga i da će se u drugoj fazi, za koju se ne zna kada će započeti, urediti i dio trga na sjeveroistoku ispred hotela *Dunav*. Tako je uostalom predviđeno i projektom idejnog rješenja uređivanja Trga Republike Hrvatske koji je 2000. kao poklon izradio ondašnji Gradski zavod za planiranje razvoja grada i zaštitu okoliša grada Zagreba u suradnji sa Zavodom za prostorno pla-

Svečano otvorenje novoga trga i otkrivanje biste dr. Franje Tuđmana

uređena četverodijelna instalacijska okna s priključcima nužnim za održavanje raznih javnih okupljanja i priredaba. Oborinska se voda slivnicima odvodi u javnu kanalizaciju, a izvedene su i vodovodne instalacije s protupožarnim hidrantima.

Prostor je trga pješačka površina ko-

niranje Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, autora Mihajla Krajnca, dipl. ing. arh.

Poslije smo u razgovoru s ing. Kranjcom saznali da je rješenje prema kojem se obnavlja vukovarski središnji trg temeljeno na Detaljnom regulacijskom planu uređenja središnjega

Uređeni dio trga ispred Gradskog poglavarstva

gradskog područja Vukovara koji je izradio Zavod za urbanizam Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu (1996.) i geodetskoj snimci postojećeg stanja koji je izradila tvrtka *Pro-Heni* d.o.o. iz Zagreba (1999.).

U detaljnom regulacijskom planu predviđene su i cjeline za koje je obvezatna razrada rješenja i projektna dokumentacija te je u skladu sa zadanim uvjetima i prostornim mogućnostima, javni prostor između hotela na sjeveroistoku i Ulice dr. Franje Tuđmana na jugozapadu, zgrade poglavarstva na jugoistoku i rijeke Vuke na sjeverozapadu određen da bude cjelovit središnji trg ukupne ploštine od gotovo 9000 m², s dva dijela – sjeveroistočnim i jugozapadnim.

Sjeveroistočni dio omeđen je poslovnim zgradama te rijekom Vukom, a središnji dio (45 x 45 m) niži je od ostalog dijela trga približno 50 cm. S tri je strane ta visinska razlika svladana stubama, a prema šetalištu uz rijeku Vuku blagom pješačkom rampom. U središtu je stari vodotoranj koji je spomenik kulture, a za potpunu obnovu potrebno mu je vratiti izvornu razinu. To će omogućiti oblikovanje posebne fontane koje bi

jedan dio bio potopljen i popločan starom kaldrmom, a prilazilo bi joj

Trg sa starim vodotornjem u pozadini

se stubama koje bi evocirale povijesni slijed protoka vremena, dok bi s druge strane voda prštala u slapovima. Promjer bi fontane bio 22 m, a pretpostavljena dubina 2 m, odnosno ovisila bi o istražnim radovima i utvrđivanju izvorne razine trga. Na ulazu u fontanu s obje bi strane bili postav-

ljeni brončani golubovi (rad kipara Branka Ružića) koji su inspirirani čuvenom vukovarskom odnosno vučedolskom golubicom, simbolom dugovječnosti toga grada na Dunavu.

Trg bi trebao biti primjereno osvijetljen parternom rasvjetom, a intenzivnim svjetlom fontana kako bi se istaknuli vodotoranj i tečenje vode. Na sredini trga bi višebojnim mozaikom bio izrađen grb Vukovara. I ovaj bi dio sjeveroistočni dio trga bio popločan trobojnim granitnim pločama, baš kao i uređeni dio. Na prilaznom bi dijelu šetnice uz Vuku bila zadržana sva stabla i dopunjena novima, radi održavanja kontinuiteta drvoreda. Projekt predviđa uređivanje vodotornja u memorijalne svrhe, s kladu s uvjetima konzervatorske zaštite.

Za uređivanje sjeverozapadnog dijela bilo je u idejnom rješenju predvi-

đeno uglavnom sve ono što je sad i izvedeno. To na neki način jamči da će Vukovar vrlo brzo dobiti primjeren, cjelovit i lijep trg, onakav kakav taj grad-mučenik nesumnjivo zaslužuje.

Branko Nadilo